

And Quiet Flows the Don

สงครามปฏิวัติและการเมืองโซเวียต

ค.ศ. ๑๙๑๘-๑๙๒๑

สัญญาชัย สุวังบุตร

ภาควิชาสังคมศาสตร์และการเมือง

ราชบัณฑิตยสถาน

บทคัดย่อ

And Quiet Flows the Don เป็นงานประพันธ์ที่รู้จักกันดีของมิฮาอิล โซโลคอฟ นักเขียนชาวรัสเซียซึ่งได้รับรางวัลสตาลินใน ค.ศ. ๑๙๔๑ และรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีใน ค.ศ. ๑๙๖๕ หนังสือว่าด้วยชีวิตของพวกเขาตอนคอซแซคในรัสเซียได้ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๑๒-๑๙๒๒ และแนวความคิดหลักคือ ความพ่ายแพ้ของการปฏิวัติออสแซค หนังสือพิมพ์เป็นตอน ๆ ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๒๖-๑๙๒๘ ภาคแรกของหนังสือถ่ายถอดเป็นภาษาอังกฤษใน ค.ศ. ๑๙๓๔ และภาคที่ ๒ ใน ค.ศ. ๑๙๔๐ หนังสือแปลเป็นภาษาต่าง ๆ ๕๘ ภาษาและในสหภาพโซเวียตพิมพ์ ๑๗๐ ครั้งรวมกว่าแปดล้านเล่ม หนังสือถูกดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ ๓ ครั้ง (ค.ศ. ๑๙๓๑, ๑๙๙๒ และ ๒๐๐๖) นวนิยายเรื่องนี้เปรียบเทียบกับ *War and Peace* ของเลโอ ตอลสตอย และได้ชื่อว่าเป็นหนึ่งของนวนิยายสงครามที่ดีเด่นตลอดกาล

คำสำคัญ : ตอนคอซแซค; สงครามและสันติภาพ; รางวัลสตาลิน, รางวัลโนเบลสาขาวรรณคดี

“And where are the geese?
They’ve gone into the reeds
And where are the reeds
The girls have mown them
And where are the girls?
Married and gone away
And where are the Cossacks?
They’ve gone to the war.”

ทำนองเพลงอ่อนหวานระคนเศร้าที่มีเนื้อหาดังข้อความข้างต้นถูกฮัมเบา ๆ ในลำคอของหญิงคอซแซคชาวนาที่สามีกำลังจะออกรบดูจะปลุกบรรยากาศอันเงียบเหงาของบริเวณทุ่งสเตปป์แถบลุ่มแม่น้ำ

ตอนตอนใต้ให้ตื่นขึ้น และความโกลาหลตื่นเต้นของชาวคอซแซคที่เตรียมเข้าสู่สมรภูมिरบในสงครามโลกครั้งที่ ๑ คือจุดเริ่มต้นของวรรณกรรมสงครามขนาดยาวเรื่อง *And Quiet Flows the Don*^๑ ของมีฮาอิล อเล็กซานโดรวิช โชลคอฟ (Mikhail Aleksandrovich Sholokhov) และนับจากชาวคอซแซคคนแรกสิ้นชีวิตในสงคราม วิถีชีวิตและสังคมของชาวดอนคอซแซค (The Don Cossacks) ก็พลิกผันเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงอันเป็นผลกระทบจากการปฏิวัติและสงครามกลางเมือง แต่ท่ามกลางความหายนะพังพินาศ และชีวิตที่ดับสูญนับไม่ถ้วน แม่น้ำดอนซึ่งหล่อเลี้ยงชีวิตชาวคอซแซคก็ยังคงไหลเอื่อยอย่างสงบลงสู่ทะเล ดอกไม้ที่บานไสวเต็มทุ่งสเตปป์ในฤดูใบไม้ผลิ นกที่กำลังฟักไข่และท้องฟ้าสีครามใสในฤดูร้อน ใบไม้สีเหลืองที่ร่วงปลิวตามสายลมในฤดูใบไม้ผลิตลอดจนธารน้ำที่จับตัวแข็งในฤดูหนาว รวมถึงชีวิตคนรุ่นใหม่ที่เกิดทดแทนคนรุ่นก่อนที่ดับสูญก็ยังคงดำเนินต่อไป แม่น้ำดอนและธรรมชาติดูเป็นนิรันดร์ ทั้งยังไม่ยินดียินร้ายต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการต่อสู้ฆ่าฟันระหว่างพวกปฏิวัติกับพวกปฏิปักษ์ปฏิวัติ ระหว่างความรักกับการสูญเสีย ความขัดแย้งทางอุดมการณ์การเมืองและอื่น ๆ ในความเจ็บสงบของธรรมชาติ มนุษย์เรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับชีวิตและในช่วงเวลาขณะหนึ่งของชีวิตที่มีเพียงแค่ประเดี๋ยวประด๋าว มนุษย์จะใช้ชีวิตกันอย่างไร? ในคำถามที่ยังไม่มีคำตอบดังกล่าวนี้ โชลคอฟได้นำผู้อ่านเข้าสู่โลกของชาวคอซแซคโดยมีจุดมุ่งหมายจะสะท้อนภาพชีวิตและความแตกต่างทางฐานะบุคคล (social strata) บนลุ่มน้ำดอนระหว่างสงคราม ๒ ครั้งคือสงครามโลกครั้งที่ ๑ (ค.ศ. ๑๙๑๔-๑๙๑๘) และสงครามกลางเมืองรัสเซีย (ค.ศ. ๑๙๑๘-๑๙๒๑) กับการปฏิวัติรัสเซียในเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๑๗ รวมถึงการติดตามชะตากรรมอันเศร้าสลดของปัจเจกชนบางกลุ่มที่พัวพันติดบ่วงในความยุ่งเหยิงของเหตุการณ์ทางการเมืองและสังคมที่เกิดขึ้นในรัสเซียระหว่าง ค.ศ. ๑๙๑๔-๑๙๒๑” เรื่องราวที่ถ่ายทอดจึงอาจให้คำตอบในคำถามบางประการข้างต้นได้บ้าง

มีฮาอิล โชลคอฟ เกิดในครอบครัวชนชั้นกลางระดับล่างที่หมู่บ้านดรูซิลิน (Druzhilin) ในภูมิภาคคาเมนสกายา (Kamenskaya) ซึ่งเป็นพื้นที่ของทหารดอนคอซแซค เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๐๕ บิดามาจากครอบครัวพ่อค้าระดับกลางและเคยมีอาชีพต่าง ๆ นับจากเสมียน คนกลางซื้อขายปศุสัตว์และผู้จัดการโรงสี มารดาเป็นชานาที่ครอบครัวเป็นทาสติดที่ดิน (serf) มาก่อนและเคยเป็นสาวใช้ในบ้าน

^๑ ฉบับแปลภาษาอังกฤษของสำนักพิมพ์ Penguin Books แบ่งเป็น ๒ เล่มคือ *And Quiet Flows the Don* และ *The Don Flows Home to the Sea* ข้อความที่คัดอ้างในบทความทั้งหมดใช้ฉบับแปลภาษาอังกฤษ Mikhail Sholokhov, *And Quiet Flows the Don*, 4 vols. trans. Stephen Garry, revised by Robert Daglish, (Moscow: Progress Publisher, 1968). ส่วนเนื้อหาเพลงของ Pete Seeger “Where Have All the Flowers Gone?” นักร้องชาวอเมริกันดัดแปลงจากเรื่องราวของพวกคอซแซคและรู้จักแพร่หลายในทศวรรษ ๑๙๗๐

^๒ Joachim T. Baer, “Sholokhov in the United States of America” *Soviet Literature* 5 (May, 1980), 157-161.

^๓ D.H. Steward, *Mikhail Sholokhov: A Critical Introduction* (Ann Arbor: The University of Michigan Press, 1967), 46.

ของ ดมิตรี โปโปฟ (Dmitri Popov) ปู่ของโซโลคอฟ ความรักระหว่างสาวใช้กับนายหนุ่มมีผลให้นายจ้างไล่เธอออกจากบ้านและให้แต่งงานกับเจ้าหน้าที่ตอนคอสแซคซึ่งปลดประจำการ แต่เมื่ออะเล็กซานเดอร์ โซโลคอฟ (Aleksander Sholokhov) นายหนุ่มทราบว่าเธอกำลังตั้งครรภ์ซึ่งเป็นบุตรของเขา เขาตอบโต้การกระทำของบิดาด้วยการปฏิเสธเจ้าสาวคนใหม่และขอสิทธิในมรดกที่เขาจะได้รับพร้อมกับพรากภรรยาสาวใช้จากสามีที่ถูกต้องตามกฎหมายของเธอออกมาตั้งต้นชีวิตใหม่ หลังสามีตามกฎหมายของเธอสิ้นชีวิตลง เขาก็จดทะเบียนสมรสกับเธอใน ค.ศ. ๑๙๑๓

โซโลคอฟตั้งแต่เล็กถูกพ่อตามใจตลอดเวลาแต่ผู้เป็นแม่มักคอยห้ามปรามและลงโทษ ก่อนเข้าโรงเรียนในเมืองใกล้ ๆ หมู่บ้าน เขามีครูพิเศษมาสอนที่บ้านและครูมีส่วนทำให้เด็กชายวัย ๖ ขวบสนใจในโลกของหนังสือและต้องการจะเป็นนักเขียนที่ดี ใน ค.ศ. ๑๙๐๙ เมื่อโซโลคอฟเข้าโรงเรียนที่คาร์กิน (Kargin) แม่ของเขาเริ่มหัดอ่านและเขียนหนังสือเพื่อจะติดต่อกับลูกชายได้ ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๑๒-๑๙๑๔ เขาย้ายโรงเรียนหลายแห่งและต่อมาไปเรียนต่อที่โบกูชาร์ (Boguchar) เมืองเล็ก ๆ ในจังหวัดโวโรเนจ (Voronezh) ในฤดูร้อน ค.ศ. ๑๙๑๕ ในช่วงเวลาดังกล่าวการเรียนรู้อย่างตนเองของแม่ก็อยู่ในขั้นใช้การได้ ต่อมาเมื่อรัสเซียเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ ๑ และเกิดการปฏิวัติเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๑๗ โซโลคอฟไม่สามารถศึกษาต่อได้จนจบ และกลับไปอยู่กับครอบครัว แต่การศึกษาเรียนรู้ของเขาก็ไม่ได้ขาดตอนลงพร้อมกับเหตุการณ์ความวุ่นวายทางการเมืองที่เกิดขึ้น บิดาได้บอกรับวารสาร หนังสือพิมพ์ และซื้อหนังสือต่าง ๆ เพื่อทำเป็นห้องสมุดขนาดย่อมสำหรับบุตรชาย โซโลคอฟจึงใช้ประโยชน์จากห้องสมุดที่บ้านด้วยการอ่านและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง นักเขียนคนโปรดคนหนึ่งของเขาในเวลานั้นคือ แจ็ก ลอนดอน (Jack London) นักเขียนชาวอเมริกันที่มีผลงานคลาสสิกเรื่อง *The Call of the Wilds* ในช่วงระหว่างสงครามกลางเมืองรัสเซีย (ค.ศ. ๑๙๑๘-๑๙๒๑) ครอบครัวของโซโลคอฟอพยพโยกย้ายไปตามที่ต่าง ๆ ทั่วภูมิภาคตอนไม่ว่าจะเป็นดินแดนที่ตกเป็นของฝ่ายปฏิวัติหรือที่ฝ่ายปฏิรักษ์ปฏิวัติยึดครอง เขาจึงมีประสบการณ์เกี่ยวกับการต่อสู้ของทั้ง ๒ ฝ่าย ซึ่งต่อมาเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหางานประพันธ์ของเขา ใน ค.ศ. ๑๙๒๐ โซโลคอฟขณะอายุไม่เต็ม ๑๕ ปี ก็เข้าทำงานในหน่วยคณะกรรมการปฏิวัติเยาวชนด้านวัฒนธรรมและการศึกษาและฝึกงานอาชีพในโรงงาน^๔

หลังสงครามกลางเมืองรัสเซียสิ้นสุดลง ใน ค.ศ. ๑๙๒๒ โซโลคอฟเข้ามาหางานทำในกรุงมอสโก และหาเลี้ยงชีพด้วยการเป็นกรรมกรรับจ้าง ขณะเดียวกันเขาเข้าสังกัดองค์กรนักเขียนหนุ่มสาวที่เรียกกลุ่มตนเองว่า “เยาวชนผู้พิทักษ์” (Young Guard) และเข้าร่วมโครงการอบรมการเขียนงานวรรณกรรมสำหรับนักเขียนรุ่นเยาว์ซึ่งกลุ่มอนาคตนิยม (Futurist) ของนิโคไล อาเซเยฟ (Nikolai Azeyev) และ

^๔ Ibid, pp. 18-20.

วลาดีมีร์ มายาคอฟสกี (Vladimir Mayakovsky) จัดขึ้น ด้วยแรงบันดาลใจจากนักเขียนที่มีชื่อเสียงที่มาช่วยอบรมและชี้แนะเรื่องการสร้างงานประพันธ์และบรรยากาศทางการเมืองที่มีสีสันในช่วงเวลานั้นทำให้โซโลคอฟตั้งปณิธานจะเป็นนักเขียนและคิดจะเขียนนวนิยายเกี่ยวกับชีวิตของชาวคอซแซคในระหว่างสงครามกลางเมือง ใน ค.ศ. ๑๙๒๓ เขาเริ่มเขียนบทความและเรื่องสั้นไปเผยแพร่ที่หนังสือพิมพ์ *Pravda* และในปลาย ค.ศ. ๑๙๒๔ เรื่องสั้นเรื่องแรก *The Birthmark* ของเขาก็ได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร *The Young Leninist* เนื้อหาของเรื่องว่าด้วยความขัดแย้งระหว่างทหารแดงกับผู้บังคับบัญชาชาวคอซแซค ทหารแดงถูกฆ่าตายและต่อมา นายทหารคอซแซคค้นพบว่าทหารแดงหนุ่มที่เขาสังหารมีรอยแผลเป็นที่ขาซึ่งเป็นบุตรชายของเขาที่หายสาบสูญไป นายทหารคอซแซคซึ่งทุกข์ระทมจึงฆ่าตัวตายใน ค.ศ. ๑๙๒๕ เขาก็มีเรื่องสั้นอื่น ๆ อีกหลายเรื่องและใน ค.ศ. ๑๙๒๖ รวมเรื่องสั้นชุด *The Tales from Dons* เกี่ยวกับชีวิตของพวกคอซแซค และปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองของพวกคอซแซคที่สะท้อนผ่านครอบครัวและชุมชนในระหว่างสงครามโลกและสงครามกลางเมืองก็พิมพ์เผยแพร่เป็นครั้งแรกในวารสารวรรณกรรมที่มีชื่อเสียงในกรุงมอสโก

ในปลาย ค.ศ. ๑๙๒๕ โซโลคอฟมีโอกาสพบคอซแซคและรู้จักกับอะเล็กซานเดอร์ เซราฟิโมวิช (Alexander S. Serafimovich, ค.ศ. ๑๘๖๓-๑๙๔๐) นักเขียนที่เรื่อรนาม การพบกันครั้งนี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อเส้นทางการประพันธ์ของโซโลคอฟ เซราฟิโมวิชได้รับยกย่องว่าเป็นนักเขียนยิ่งใหญ่ผู้บุกเบิกวรรณกรรมแนวความคิดสังคมนิยมแนวสังคมนิยม (Socialist Realism) ให้แก่วรรณกรรมรัสเซีย งานประพันธ์ชิ้นเอกของเซราฟิโมวิชเรื่อง *The Iron Flood (1924)*^๔ ถือเป็นแบบอย่างของวรรณกรรมปฏิวัติ รุนบุกเบิกภายหลังการปฏิวัติเดือนตุลาคม^๕ เซราฟิโมวิชซึ่งชื่นชมโซโลคอฟยินดีรับเขียนคำนิยมในหนังสือรวมเรื่องสั้น *Tales from the Don* และ *The Azure Steppe (1926)* ของโซโลคอฟ และยังสนับสนุนเขาให้เขียนงานประพันธ์ตามแนวทางที่ถนัดโดยเฉพาะการบรรยายถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวคอซแซค ใน ค.ศ. ๑๙๒๗ นวนิยายเรื่อง *And Quiet Flows the Don* ตอนแรกของโซโลคอฟก็ได้รับการพิมพ์เผยแพร่ในหน้าหนังสือพิมพ์ เซราฟิโมวิชให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ *Pravda* ใน ค.ศ. ๑๙๒๘ ว่าโซโลคอฟเป็นเหมือนนกออินทรีหนุ่มที่กำลังกางปีกมาอันทรงพลังออก ตัวละครของเขามีใช้บุคคลที่วาดหรือเขียนขึ้นบนแผ่นกระดาษ แต่เป็นผู้คนที่ก้าวออกจากกระดาษเพื่อมีชีวิตโลดแล่นด้วยลักษณะเฉพาะของ

^๔ Iron Flood เป็นนวนิยายเชิงประวัติศาสตร์ที่สะท้อนภาพการล่าถอยในระหว่างสงครามกลางเมืองของกองทหารตามานและชาวคอซแซคจากเขตคอเคซัสขึ้นไปทางเหนือเพื่อสมทบกับกองทหารแดง ความสำเร็จของหนังสือเล่มนี้อยู่ที่การให้ภาพพัฒนาการจิตสำนึกทางการเมืองของมวลชนและความเชื่อมั่นในพรรคคอมมิวนิสต์ตลอดจนบทบาทของพรรคในการชี้แนะและวางแนวทางอันถูกต้อง บทวิเคราะห์งานวรรณกรรมดังกล่าว ดู Alexander Angeloff, *The Revolution and The Civil War in the Soviet Novel: An Ideological Interpretation* (Unpublished Ph.D. Thesis, Syracuse University, 1970), 108-130.

ตนเอง ความชื่นชมในโซโลคอฟยังทำให้ ในเวลาต่อมาเซราฟิโมวิชพยายามปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีของโซโลคอฟจากการถูกโจมตีให้ร้ายของนักเขียนนักวิจารณ์คนอื่น ๆ ด้วย^๖

เรื่องสั้นและบทความในช่วงแรก ๆ ทั้งหมดของโซโลคอฟล้วนเป็นการแนะนำชาวคอซแซคให้ผู้อ่านรู้จัก เนื้อหาส่วนใหญ่คือบทบันทึกเรื่องราวการต่อสู้ของชาวคอซแซคระหว่างสงครามกลางเมืองรัสเซีย ค.ศ. ๑๙๑๑-๑๙๒๒ และในช่วงการฟื้นฟูเศรษฐกิจประเทศตามนโยบายเศรษฐกิจใหม่ (New Economic Policy-NEP) แนวคิดหลักของงานประพันธ์จะเน้นการต่อสู้ที่แสดงออกในการกระทำที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหาใหญ่ ๓ ประการคือ แบบแผนชีวิตของสังคมใหม่ที่กำลังก่อตัวขึ้นแทนสังคมเก่า การอุทิศตนของชนชั้นกรรมาชีพในการบูรณะฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศและท้ายที่สุดการเข้าร่วมเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนชั้นกรรมาชีพ งานประพันธ์ส่วนใหญ่ดังกล่าวมีลักษณะเป็นงานเขียนเชิงสารคดี (Documentary novel) และมีจุดเด่นด้านการใช้ภาษาโดยเฉพาะการพรรณนาธรรมชาติและเหตุการณ์ความผันผวนทางสังคมที่เกิดขึ้นได้อย่างงดงาม ผู้อ่านต่างตอบรับหนังสือรวมเรื่องสั้นของเขาพอสมควรและความสำเร็จที่ได้รับมีส่วนผลักดันให้โซโลคอฟคิดเขียนนวนิยายขนาดยาวซึ่งกลายเป็นที่มาของวรรณกรรมสงครามเรื่องเอกที่มีเนื้อหาวาดด้วยชีวิตพวกดอนคอซแซคอันสมบูรณ์เล่มแรกของโซเวียตขึ้น

ในฤดูหนาว ค.ศ. ๑๙๒๓-๑๙๒๔ โซโลคอฟกลับไปบ้านเกิดเพื่อแต่งงานกับธิดาสาวของคหบดีชาวคอซแซคซึ่งต่อมาทั้งคู่มีบุตรชาย ๒ คนและบุตรสาว ๒ คน หลังการไปตีมน้ำผึ้งพระจันทร์ที่กรุงมอสโกเป็นช่วงเวลาสั้น ๆ โซโลคอฟกลับมาตั้งรกรากในภูมิภาคดอน ที่เวเชนสกายา (Veshenskaya) เนื่องจากไม่ชอบความอึดอัดที่กวนวุ่นของชีวิตชาวเมืองและปรารถนาจะใช้ชีวิตที่บ้านเกิดท่ามกลางผู้คนที่เขารู้จักมักคุ้น แต่เหตุผลสำคัญประการหนึ่งคือเขาต้องการบรรยากาศอันเงียบสงบเพื่อจะเขียนงานประพันธ์เรื่องใหม่ ใน ค.ศ. ๑๙๒๕ โซโลคอฟวัย ๒๐ เริ่มเขียนร่าง *And Quiet Flow the Don* ซึ่งต่อมากลายเป็นงานประพันธ์อมตะที่สร้างชื่อให้กับเขาไม่เพียงเฉพาะในสหภาพโซเวียตเท่านั้นแต่ยังรวมถึงทั่วโลกอีกด้วย ร่างงานประพันธ์ดังกล่าวสร้างสรรค์ขึ้นภายในห้องเช่าเล็ก ๆ โซโลคอฟใช้เวลาส่วนใหญ่หมกมุ่นกับกองหนังสือและเอกสารที่กระจัดกระจายเป็นกองพะเนินอยู่เต็มห้อง บางขณะเขาจะเดินทางไปทั่วภูมิภาคดอนเพื่อรวบรวมเพลงพื้นบ้าน เรื่องราวเก่า ๆ และเก็บบันทึกประสบการณ์ของชาวดอนคอซแซคที่มีชีวิต

^๖ โซโลคอฟถูกโจมตีในฐานะนักเขียนผู้ไม่เข้าใจอุดมการณ์สังคมนิยมและเป็นผู้ปกป้องผลประโยชน์ของชาวนารวย ทั้งต่อต้านประชาชนโซเวียต เขายังถูกกล่าวหาว่าไม่เข้าใจอุดมการณ์สังคมนิยมและเป็นผู้ปกป้องผลประโยชน์ของชาวนารวย ทั้งต่อต้านประชาชนโซเวียต เขายังถูกกล่าวหาว่าไม่เข้าใจอุดมการณ์สังคมนิยมและเป็นผู้ปกป้องผลประโยชน์ของชาวนารวย ทั้งต่อต้านประชาชนโซเวียต อย่างไรก็ตามของเซราฟิโมวิชและแม็กซิม กอร์กี้ ข้อกล่าวหาและเรื่องอื้อฉาวดังกล่าวจึงยุติลงในปี ค.ศ. ๑๙๒๙ กระนั้นข้อกล่าวหาที่ว่าเขาไม่ใช่ผู้เขียน *The Quiet Don* ก็ยังคงเป็นข้อโต้แย้งที่ไม่สิ้นสุด ต่อมา อะเล็กซานเดอร์ ซอลเจเนทซิน (A. Sozhenitsyn) นักเขียนรางวัลโนเบล ค.ศ. ๑๙๗๐ ยังเรียกร้องให้มีการพิสูจน์เรื่องดังกล่าวอีก ดู D.H. Steward, *Mikhail Sholokhov*, 166-177 และ Michael Heller "Stalin and the Detectives" *Survey*. 21: 1/2 (Winter Spring, 1975), 161-175.

ในระหว่างสงครามและการปฏิวัติรวมทั้งเดินทางไปมาระหว่างห้องสมุดหรือศูนย์เอกสารในเมืองกับบ้านพัก ภรรยาและพ่อของเขาบอกว่าโซโลคอฟนั่งเขียนหนังสือทั้งวันทั้งคืน ไม่เอาใจใส่ต่อการเคลื่อนไหวของโลก ภายนอกและเสียงเยาะหยันจากเพื่อนบ้าน “...เขาจะออกมานอกห้องเพียงชั่วครู่เพื่อหาอะไรใส่ท้อง นัยน์ตา ทั้งคู่แดงก้ำราวมีพิษไข้ และท่าทางราวกับเป็นขี้เหล้า...” เด็ก ๆ ที่แอบดูเขาทำงานจะบอกเล่าต่อ ๆ กัน ไปว่า “...นั่งอยู่คนเดียว ไม่พูดจาอะไรเลย มือเขียนอะไรขยุกขยิกและปากก็พันคว้นบุหรืตลอดเวลา...”

And Quiet Flows the Don หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า *The Quiet Don* เป็นเรื่องราวความ เกี่ยวพันระหว่างชีวิตชาวดอนคอสแซคกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๑๔-๑๙๒๑ การ รณณรงค์ต่อสู้ของฝ่ายปฏิวัติกับฝ่ายปฏิปักษ์ปฏิวัติและการเคลื่อนไหวของมวลชนผสมผสานกับชีวิตครอบครัว ของปัจเจกชน ตลอดจนความผันผวนเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองแบบดอนรากดอนโคนที่สะท้อน ผ่านชีวิตปัจเจกชนผู้มีความรัก ความสมหวัง และการสูญเสียซึ่งถูกกำหนดจากพลังที่ซ่อนเร้นของการต่อสู้ ทางชนชั้นและการปฏิวัติ หนังสือใช้เวลาเขียนกว่า ๑๒ ปีโดยแบ่งเป็น ๔ เล่มและมีความหนาเกือบ ๒,๐๐๐ หน้า เล่ม ๑ และเล่ม ๒ จัดพิมพ์ใน ค.ศ. ๑๙๒๘ เล่ม ๓ พิมพ์เผยแพร่เป็นตอน ๆ ในนิตยสารระหว่าง ค.ศ. ๑๙๒๙-๑๙๓๒ ก่อนนำมารวมพิมพ์เป็นเล่มภายหลังและเล่มที่ ๔ ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๓๘-๑๙๔๐ ในช่วงเวลาที่ทิ้งห่างระหว่างการจัดพิมพ์หนังสือเล่ม ๒ และ ๓ โซโลคอฟเขียนนวนิยายเกี่ยวกับสหกรณ์ นารวมเรื่อง *Virgin Soil Upturned* (เล่ม ๑ ใน ค.ศ. ๑๙๓๑ ซึ่งเสร็จเป็นเล่มใน ค.ศ. ๑๙๓๒ และบางครั้ง ตีพิมพ์ในชื่อ *Seeds of Tomorrow*) ในช่วงเวลาระหว่างการเขียนและพิมพ์ *And Quiet Flows the Don* เล่ม ๓ กับเล่ม ๔ เข้าใจกันว่าปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองภายในโดยเฉพะนโยบายการกวาดล้าง ครั้งใหญ่ (The Great Purges) ของโจเซฟ สตาลิน (Joseph Stalin) ผู้นำโซเวียตช่วงกลางทศวรรษ ๑๙๓๐ มีส่วนทำให้โซโลคอฟหยุดเขียนงานชั่วคราว “*The Quiet Don* เป็นวรรณกรรมที่ประชาชนโซเวียตชื่นชอบ และนิยมอ่านกันแพร่หลายมากที่สุด จำนวนการจัดพิมพ์มีมากกว่า ๔ ล้านเล่มและโดยเฉพาะระหว่าง ค.ศ. ๑๙๔๐-๕๐ จำนวนพิมพ์ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ มีกว่าสองล้านเล่ม ขณะที่เล่มสุดท้ายพิมพ์จำหน่าย ใน ค.ศ. ๑๙๔๐ ผู้คนต่างเข้าแถวกันยาวเหยียดตลอดทั้งคืนในกรุงมอสโกเพื่อรอคอยให้ร้านหนังสือเปิด”

เป็นเวลานานนับศตวรรษที่ชาวรัสเซียส่วนใหญ่รู้จักพวกคอสแซคในฐานะอนารยชนที่เหี้ยมโหดซึ่ง อาศัยในดินแดนห่างไกล เด็ก ๆ มักจะถูกขู่หรือหลอกให้หวาดกลัวด้วยภาพของชาวคอสแซคผู้ที่มีเส้นผม ตั้งชันในเครื่องแต่งกายตามประเพณีสีน้ำเงิน ร่างกายชุ่มโชกด้วยเลือด ซี่ม้าพยศพร้อมกับดาบกวัดแกว่ง ในมือมุ่งทำร้ายผู้คน พวกคอสแซคจึงเป็นชนกลุ่มน้อยที่ป่าเถื่อน ชอบการฆ่าฟัน แต่ภายใต้พระราชอำนาจ ของซาร์แห่งรัสเซีย คอสแซคต่อมากลายเป็นกองทหารที่เก่งกล้าและจงรักภักดีต่อซาร์และรัฐ แม้ภาพ

^๑ Ernest J. Simmons, *Introduction to Russian Realism* (Bloomington: Indiana University Press, 1956), 234.

^๒ Marc Slonim, *Modern Russia Literature: From Chekhov to Present* (London: Oxford University Press, 1953), 363.

ลักษณะทั่วไปของชาวคอซแซคในความคิดของผู้คนจะยังคงเป็นภาพของนักรบที่เก่งกล้าและหี้ยมโหด ซึ่งเดินทางร่อนเร่ไปทั่วทุ่งสเตปป์อันกว้างใหญ่ แต่ภาพลักษณ์ที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุดก็คือกองทหารคอซแซคที่ซื่อสัตย์ภักดีต่อซาร์ เมื่อโซโลคอฟเริ่มเขียน *The Quiet Don* เขาต้องการจะลบภาพลักษณ์ที่บิดเบี้ยวและเปลี่ยนแปลงแนวความคิดที่ผิดเกี่ยวกับคอซแซคให้ถูกต้อง หนังสือจึงให้ทั้งการศึกษาและความรู้ที่ถูกต้องแก่ชาวรัสเซียเกี่ยวกับชาวคอซแซคในแง่มุมอันหลากหลาย ผู้อ่านทั่วประเทศต่างตอบรับ *The Quiet Don* เล่มแรก (๑๙๒๘) อย่างล้นหลาม นักวิจารณ์วรรณกรรมคนหนึ่งเขียนถึงการตอบรับของผู้อ่านว่า

“ในความคลุมเครือและท่ามกลางทัศนคติที่ผิด ๆ เกี่ยวกับพวกคอซแซค อย่างฉับพลันปรากฏนวนิยายที่บรรยายถึงชีวิตของพวกคอซแซคได้อย่างละเอียดลุ่มลึกและสมบูรณ์ไปด้วยข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ใครคือพวกคอซแซค? ผู้อ่านเริ่มนึกย้อนไปถึงสิ่งที่เคยอ่านและเคยรับรู้ก่อนหน้านั้นและแม้พวกเขาจะเคยอ่านงานเขียนของโกโกล (Gogol) เกี่ยวกับซาโพรอดส์คอซแซค งานเขียนของตอลสตอย (Tolstoy) และบทความหรือเรื่องราวบางเรื่องเกี่ยวกับพวกคอซแซคของนักเขียนคนอื่น ๆ ก่อนการปฏิวัติ ค.ศ. ๑๙๑๗ แต่พวกเขาก็แทบจะไม่วู้อะไรเกี่ยวกับคอซแซคมากนัก นอกจากนี้ เมื่อหวนรำลึกกลับไปถึงภาพหรือเหตุการณ์จากหนังสือและภาพยนตร์ของชาวโซเวียตเกี่ยวกับชีวิตก่อนการปฏิวัติ ผู้อ่านมักจะพบว่าคอซแซคในความคิดค่านึงคือเพชรฆาตผู้คอยตามล่าสังหารเหล่านักปฏิวัติด้วยแส้และมีดาบอยู่ในมือตลอดเวลา...”^๙ คอซแซคในความคิดค่านึงคือเพชรฆาตผู้คอยตามล่าสังหารเหล่านักปฏิวัติด้วยแส้และมีดาบอยู่ในมือตลอดเวลา...”^{๑๐}

ตลอดระยะเวลาอันยาวนานในประวัติศาสตร์ พวกคอซแซคต่อต้านการกดขี่ข่มเหงของรัฐและมักหนีสถานะทาสติดที่ดินมายังดินแดนทางใต้โดยอพยพหนีภัยตามลุ่มน้ำดอน การต่อสู้บุกเบิกแผ่นดินใหม่ได้หลอมหล่อชีวิตและรูปแบบวัฒนธรรมความเป็นอยู่ไม่ว่าจะเป็นกรียนหยัดต่อสู้อย่างกล้าหาญ ความรักในอิสระเสรีภาพและการผจญภัย หรือการรวมกลุ่มทางทหารแล้วเลือกนักรบที่เก่งกล้าที่เรียกว่า “อตามาน” (Ataman) ขึ้นเป็นผู้นำการปกครองและอื่น ๆ สังคมคอซแซคจึงมีพื้นฐานบนความผูกพันในจารีตประเพณีและความภาคภูมิใจต่ออิสระภาพ พวกเขาเรียกสังคมตนเองว่า “สังคมแห่งเสรีชน” (The Society of The Free People) และถือว่าแม่น้ำดอนเป็นสัญลักษณ์แห่งอิสระภาพและความเป็นอิสระชนตลอดทั้งเป็นศูนย์รวมของความผูกพันทางใจอันล้ำลึก^{๑๑}

^๙ D.H. Steward. *Mikhail Sholokov*, 2.

^{๑๐} D.H. Steward. *Mikhail Sholokov*, 2.

^{๑๑} *Ibid.*, 4-13 และ Ronald Hingley, *Russian Writers and Soviet Society, 1917-78* (London: Weidenfield & Nicolson, 1979), 102.

“ในสมัยก่อนเมื่อหน่วยทหารคอสมแซคตามานปลดประจำการและเตรียมตัวกลับภูมิลำเนา พวกเขาจะชนทึบห่อ ม้า และข้าวของบรรทุกลงรถไฟ เมื่อขบวนรถเคลื่อนออกและใกล้จะถึงเมืองเวโรเนจ (Voronezh) ซึ่งเป็นจุดที่ทางรถไฟจะตัดข้ามแม่น้ำดอนเป็นจุดแรก พนักงานขับรถจะชะลอฝีจักรให้ช้าที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้...เขารู้ว่าอะไรกำลังจะเกิดขึ้น ในวินาทีที่ขบวนรถอยู่บนสะพาน...ให้ตายเถิด! ภาพอันเหลือเชื่อได้ปรากฏขึ้น พวกคอสมแซคต่างโกลาหลวุ่นวายเหมือนเสียดิ... “ดอน! แม่น้ำดอนอันสงบ! ต้นกำเนิดและธารชีวิตของเรา! ไชโย!” และเหนือสะพานจะมีหมวก เลื้อคลุม กางเกง เลื้อ และอะไรต่อมิอะไรที่พระเป็นเจ้าเท่านั้นจะทรงทราบปลิวว่อนผ่านหน้าต่างลงสู่แม่น้ำเบื้องล่าง พวกเขากำลังให้บรรณาการแก่แม่น้ำดอนภายหลังการสิ้นสุดการประจำการ

บางครั้ง...ขณะมองไปที่ลำน้ำ จะเห็นหมวกสีน้ำเงินนับไม่ถ้วนลอยตัวมาตามกระแสน้ำเหมือนกับฝูงท่อนหรือดอกไม้...มันเป็นประเพณีอันเก่าแก่มาแต่เดิยว” (เล่ม ๒ หน้า ๓๓๒)

The Quiet Don หมายถึงแม่น้ำดอนที่ไหลผ่านภูมิภาคดอนอันสงบสุขไม่เพียงแต่ในยามสันติ หากรวมถึงขณะที่ผืนแผ่นดินลุกโชนด้วยเปลวไฟแห่งสงครามและการปฏิวัติ พายุใหญ่ของการเปลี่ยนแปลงที่โหมกระหน่ำทั่วรัสเซียนำมาซึ่งการต่อต้านของชาวคอสมแซค การต่อสู้ที่ล้มลุกคลุกคลาน ความเจ็บปวดและการพยายามแก้ไขวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจการเมืองสะท้อนภาพสังคมที่ปั่นป่วนแตกแยก เมื่อกระแสพายุเหนือแม่น้ำดอนอ่อนตัวลง แผ่นดินและโลกของชาวคอสมแซคได้พังพินาศและล่มสลาย สังคมที่แตกแยกดังกล่าวคือบ้านเกิดของโซโลคอฟและนั่นคือที่มาของเรื่องราวที่มีลักษณะพิเศษน่าสนใจในประวัติศาสตร์โซเวียตอันเป็นจุดเกิดของวรรณกรรมคลาสสิก *And Quiet Flows the Don* ที่จับใจผู้อ่านอย่างล้นหลามทั่วประเทศ^{๑๖}

เรื่องราวที่เล่าผ่านกรีกอริ ปันเจเลวิช เมเลคอฟ (Grigory Panteleevich Melekhov) ชาวนาชนชั้นกลางที่เป็นตัวเอก *The Quiet Don* เล่มแรก (๑๙๒๘) ให้ภาพชีวิตความเป็นอยู่อย่างละเอียดของชาวคอสมแซคที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเล็กๆชื่อตาทาร์สค์ (Tatarsk) บริเวณลุ่มแม่น้ำดอนตอนใต้ ความสัมพันธ์สามเส้าระหว่างเมเลคอฟกับนาตลยา (Natalya) ผู้เป็นภรรยา และอักซีเนีย (Aksinya) ภรรยาเพื่อนบ้าน สงครามโลกครั้งที่ ๑ และขอบเขตของเรื่องที่ก้าวออกจากชีวิตส่วนบุคคลสู่สังคมในวงกว้าง ปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับสงครามและจิตสำนึกทางการเมืองที่พัฒนาขึ้นในตัวเมเลคอฟ ชีวิตหลังปลดประจำการ การแยกทางกับอักซีเนียและการเริ่มต้นชีวิตครอบครัวใหม่กับนาตลยา หนังสือเล่ม ๒ (๑๙๒๙) หารายละเอียดเกี่ยวกับการปราศัยของกองทัพรัสเซียในสงครามโลกครั้งที่ ๑ และการปฏิวัติเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๑๗

^{๑๖} Vera Alexandrova, *A History of Soviet Literature* (Connecticut: Greenwood Press, 1971), 218-9.

เน้นผลกระทบของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อชาวคอซแซคและปฏิภักิรียาตอบโต้ของชาวคอซแซคกลุ่มต่าง ๆ บทบาทของนักปฏิวัติบอลเชวิคในกองทัพและเหตุการณ์ความผันผวนทางการเมืองรัสเซียระหว่าง ค.ศ. ๑๙๑๗-๑๙๑๘

ส่วนเล่ม ๓ (๑๙๓๓) และเล่ม ๔ (๑๙๔๐) เน้นเหตุการณ์สงครามกลางเมืองในภูมิภาคตอนระหว่าง ค.ศ. ๑๙๑๘-๑๙๒๐ โดยเฉพาะการจลาจลต่อต้านอำนาจรัฐโซเวียตทางตอนเหนือ การเข้าร่วมกองทัพแดงของเมเลคอฟและความสัมพันธ์ที่ก่อรูปใหม่อีกครั้งหนึ่งกับอัครซีเนีย การล่าถอยของกองทัพฝ่ายปฏิภักิรียา และความหวาดระแวงของนายทหารแดงต่อเมเลคอฟ (เนื่องจากเขาเคยเป็นนายทหารในกองทัพฝ่ายรัสเซียขามาก่อน) การตัดสินใจเข้าร่วมต่อต้านพวกคอมมิวนิสต์ (แต่ไม่ใช่อำนาจรัฐโซเวียต) ของเมเลคอฟหลังจากที่กองทหารแดงบุกปล้นทำลายชุมชนและฆ่าชาวคอซแซคในหมู่บ้าน เกิดการปราศัยของฝ่ายต่อต้านและจบลงด้วยความเจ็บปวดและความรู้สึกสับสนผิตหวังของเมเลคอฟ ผู้ไม่อาจแยกได้ว่าอะไรถูกหรือผิด ความกล้าหาญ การเสียสละ และพลังการอุทิศตัวของเมเลคอฟกว่า ๗ ปีในสงครามทั้งของฝ่ายขวาและซ้ายไร้ค่าและความหมายอย่างสิ้นเชิง สิ่งที่ได้รับตอบแทนคือ การบาดเจ็บ ๑๔ ครั้งและความอ่อนเปลี้ยทั้งกายและใจ แต่ความหวังที่ยังคงเหลืออยู่คือภาพของแผ่นดินเกิดยามสันติและชีวิตอันสงบสุขในภูมิภาคตอนบ้านเกิด ในตอนจบของเรื่องเมเลคอฟโยนปืนและอาวุธคู่มือทิ้งในแม่น้ำตอนและตัดสินใจที่จะกลับมาใช้ชีวิตบนผืนดินเกิดโดยไม่หวาดกลัวหรือกังวลว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น แม้จะไม่มีอะไรหลงเหลืออยู่สำหรับเขา (ครอบครัว บ้าน และผู้เป็นที่รักต่างล้วนพินาศย่อยยับไปกับสงคราม ยกเว้นลูกชายวัย ๖ ขวบคนเดียวที่โซโลคอฟผู้ประพันธ์กล่าวว่าแม่พ่อจะยังคงมีชีวิตรอดอยู่ก็เป็นดวงกำพริ้ว)

The Quiet Don เป็นนวนิยายที่ขมขื่นและเศร้าหมอง เพราะแนวคิดหลักของเรื่องสะท้อนความหายนะและการต่อสู้ที่ปราศัยของมนุษย์ผู้มีจิตสำนึกที่จะต่อสู้เพื่อพิทักษ์ศักดิ์ศรีและสิทธิเสรีภาพของความเป็นคนจากการกดขี่และความอยุติธรรมทั้งหมด แต่ความสามารถและพลังสู้รบแห่งสัญชาตญาณมนุษย์พ่ายแพ้ต่ออำนาจที่ซ่อนเร้นของกระแสการเคลื่อนไหวแห่งประวัติศาสตร์และสังคม ความพ่ายแพ้ที่เกิดขึ้นมีความหมายลุ่มลึกหลายนัย เป็นต้นว่า อาจหมายถึงการสิ้นสุดและการดิ้นรนครั้งสุดท้ายของอารยธรรมแห่งอดีต การปิดฉากของประวัติศาสตร์ยุคเก่าและการก่อตัวของยุคใหม่อันเปี่ยมด้วยความหวังซึ่งกำลังเริ่มต้น^{๓๓} (แม้ว่าจะมีความไม่แน่นอนหลาย ๆ อย่างที่แฝงเร้นบนเส้นทางสู่สังคมใหม่นั้น) แต่ไม่ว่าคำตอบจะเป็นเช่นไร ผู้อ่านจะเป็นผู้ตัดสินใจให้ความหมายและประเมินคุณค่าความปราศัยดังกล่าวด้วยตนเอง

โซโลคอฟสะท้อนทัศนคติอันขมขื่นในรูปความขัดแย้งด้านต่าง ๆ นับจากความรักกับการสูญเสีย ความเชื่อตรงกับการทรยศ ชีวิตกับความตายและอื่น ๆ แต่ด้านหลักของความขัดแย้งดังกล่าวคือชัยชนะ

^{๓๓} Richard Frebom & Others, ed, *Russian and Slavic Literature* (Cambridge: Slavica Publishers Inc., 1976), 352.

ของความเลวร้าย ภาพของความเจ็บปวดทุกข์ทน ความกักขฬะเหี้ยมโหด อาชญากรรม ความเลวทราม และความตายจะถูกถ่ายทอดอย่างสมดุลงานและมีความสำคัญทัดเทียมกันตลอดทั้งเรื่อง แต่เรื่องราวว่าด้วยความยินดีปรีดา ความสุขและความรักจะมีเพียงน้อยนิด ชีวิตของตัวเองนับจากเมเลคอฟ นาตัลยาและอักษิเนีย และคนอื่น ๆ ต่าง “เต็มไปด้วยความหม่นหมองและมีช่วงเวลาแห่งความสดใสอันแสนสั้น” ตัวละครชาวคอซแซคทั้งหมดมีวินเวลาแห่งความสุขเพียงแสนสั้นช่วงขณะหนึ่งและทุกคนล้วนแต่มีเงาตะมึนของความตายทาบทับเหนือหัวอยู่ตลอดเวลา แม้แต่นักปฏิวัติผู้เสียสละทุกๆ สิ่งเพื่อการปฏิวัติก็ตาม พวกเขาต่างก็กำหนดขอบเขตด้านเดียวของอุดมการณ์ที่ศรัทธาเชื่อมั่นและแทบไม่มีผู้ใดตระหนักกว่าชัยชนะของพวกเขาคอมมิวนิสต์ในด้านตรงข้ามคือการนำพระราชและโซ่ตรวนอันใหม่ซึ่งหมายถึงการก้าวสู่อำนาจเผด็จการของสตาลินในกลางทศวรรษ ๑๙๒๐ ที่จะกดขี่ทำลายอิสรภาพของประชาชนอย่างเสรีนั่นคือ ภาพของสังคมอนาคตอันมืดมนสำหรับเมเลคอฟและชาวคอซแซคทั้งหมด

เมื่อหนังสือเปิดเรื่อง ผู้อ่านเห็นหนุ่มน้อยเมเลคอฟสนุกสนานกับการล่าสัตว์ ตกปลา และใช้ชีวิตอย่างสงบสุขบนท้องทุ่งและผืนนา ตั้งแต่แรกชีวิตของเขาถูกกำหนดจากสัญชาตญาณและความต้องการของตนเองเป็นหลัก เมเลคอฟไม่ต้องกังวลหรือหวาดวิตกต่อกฎเกณฑ์ทางสังคมและโลกภายนอกยกเว้นความคลั่งไคล้ที่มีต่ออักษิเนียหญิงผู้เป็นชู้ แต่สงครามโลกและความโหดร้ายของสงครามรวมถึงชีวิตมนุษย์ที่ดับสูญอย่างไร้ค่าสร้างจิตสำนึกและพัฒนาความเข้าใจโฉมหน้าอันแท้จริงของสังคมให้กับเมเลคอฟ เขาเริ่มตั้งคำถามเกี่ยวกับการอุทิศตนเพื่อซาร์ ประเทศชาติและพันธะหน้าที่ เมื่อเพื่อนร่วมสงครามที่เป็นสมาชิกพรรคบอลเชวิคได้ชี้แนะเส้นทางแห่งอนาคตและให้ความเข้าใจใหม่เกี่ยวกับชาติแท้ของสงครามและชีวิต เมเลคอฟคิดว่าเขาได้ค้นพบความหมายแห่งชีวิตและความหวังใหม่และกำลังก้าวไปสู่สิ่งที่เป็นสัจธรรม แต่สัจธรรมที่ค้นพบในเวลาต่อมากลับนำมาซึ่งความขัดแย้งและความแปลกแยก ศรัทธาความเชื่อมั่นในพรรคบอลเชวิคเรียกร้องเขาให้สละทุกสิ่งอันเป็นที่รักเพื่อพรรคและอุดมการณ์ แต่... “ข้าพูดได้ว่า ข้าไม่เข้าใจมันนัก” กรีกอริกล่าอย่างอู้อี้ “มันยากสำหรับข้าที่จะเลือกเอาหัวหรือหาง ข้าต้องการมันทั้งหมด แม้กระทั่งสายหิมะในทุ่งสเตปป์” “ข้าเพียงแต่ต้องการหาทางออกสำหรับตัวเอง”

สัจธรรมทางการเมืองที่เมเลคอฟแสวงหาเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขสังคมและสภาวะการณ์ทางการเมือง เมเลคอฟไม่ปักใจเชื่อว่าอุดมการณ์ของบอลเชวิคคือคำตอบที่ถูกต้อง ตลอดเวลาเขาเพียงแต่ต้องการคำอธิบายสำหรับเหตุการณ์หรือการกระทำทุกอย่างที่เกิดขึ้นและปรารถนาจะหาทางออกให้แก่ชีวิตและเพื่อความเชื่อของตนเอง แม้ความเป็นพันธมิตรระหว่างพวกคอซแซคกับบอลเชวิคต่างมีเป้าหมายร่วมกันคือการจะยุติสงคราม แต่ภายหลังจากที่ได้สันติภาพ พวกคอซแซคต้องการจัดตั้งรัฐบาลอิสระของตนเองโดยไม่ขึ้นต่ออำนาจรัฐโซเวียต สิ่งดังกล่าวหมายถึงความขัดแย้งทางการเมืองที่ไม่อาจ

หลีกเลี่ยงได้และเมเลคอฟไม่อาจตัดสินใจได้ว่าเมื่อสภาวะการณดังกล่าวเกิดขึ้น เขาจะปฏิบัติตนอย่างไร ช่วงเวลาขณะหนึ่งเขาใช้ชีวิตเสเพลกับเหล่า ผู้หญิง และทำทนายกับความตายในสนามรบเพื่อหลีกเลี่ยงที่จะต้องคิด และบ่อยครั้งเขาไม่อาจแยกภาพหลอนและความเป็นจริงออกจากกันได้^{๑๔} แต่ท้ายที่สุด ความทารุณโหดร้ายของทหารแดง (จากสิ่งที่เขาประสบ) ในการปล้นฆ่าและสังหารเชลยที่ปราศจากอาวุธอย่างเลือดเย็น รวมถึงการบุกปล้นฆ่าและข่มขืนมวลชนของกองทหารบอลเชวิกในภูมิภาคตอนบ้านเกิด ทำให้เมเลคอฟเริ่มต้น

การต่อต้านของเมเลคอฟด้านหนึ่งสะท้อนความสับสนทางความคิดอันเป็นผลของความขัดแย้งระหว่างสังคมนิยมกับการเมืองกับสังคมนิยมแห่งชาติ กล่าวอีกนัยหนึ่งการต่อสู้อันเจ็บปวดทางวิญญาณและจิตใจเพื่อหาทางออกระหว่างจิตสำนึกที่เชื่อมั่นในอุดมการณ์คอมมิวนิสต์กับอารมณ์โกรธแค้นต่อสภาพการณที่เกิดขึ้นรวมถึงความผูกพันที่มีต่อคอสมแซค เป็นที่แน่นอนว่าสามัญชนผู้เต็มไปด้วยความเขลาแบบเมเลคอฟจะตอบรับและปฏิบัติด้วยสัญชาตญาณและอารมณ์มากกว่าเหตุผลหรือสติปัญญา สิ่งดังกล่าวให้ภาพอันน่าสนใจตลอดทั้งเล่มของหนังสือเพราะการต่อสู้ทางวิญญาณและจิตใจนั้นเกิดจากระดับชั้นชนที่ต่ำที่สุดของสังคม โซโลคอฟให้ภาพการก้าวสู่สังคมนิยมอันเต็มด้วยอุปสรรคขวากหนามและบนเส้นชีวิตแบ่งอันหมิ่นเหม่ระหว่างโลกเก่ากับโลกใหม่นั้น เมเลคอฟพะวักพะวนและท้ายสุดต่อต้าน การต่อต้านทำให้เขากระแทกตัวเองกับหน้าต่างของอนาคต เศษกระเจกที่แตกกระจายได้ทิ่มแทงเขาและนั่นคือจุดจบอันน่าเศร้า นักวิจารณ์บางคนให้ทัศนะว่าเมเลคอฟเป็นเสมือนบุคคลผู้แข็งขันต่อต้านประวัติศาสตร์ เขาเป็นกบฏต่อวิถีชีวิตแบบคอสมแซคและรูปแบบการปกครองที่เปลี่ยนทุกอย่างให้เป็นแบบโซเวียต (Sovietization) ความต้องการอิสรภาพและมโนทัศน์เกี่ยวกับชีวิตของเขาไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงทางประวัติศาสตร์และระบบของสังคม เขาต้องยอมรับความปราชัยของชีวิต กล่าวอีกนัยหนึ่ง ปัจเจกชนผู้แข็งขันด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมไม่อาจหวังจะรอดชีวิตได้ เพราะพลังการเคลื่อนไหวของสภาวะการณอันจำเป็น (ที่ต้องเกิด) แห่งประวัติศาสตร์ไม่อาจหลีกเลี่ยงหรือต้านทานไว้ได้

การแสวงหาสังคมนิยมของเมเลคอฟผลักดันเขาให้เข้าร่วมกับกองทหารฝ่ายปฏิปักษ์ปฏิวัติอีกครั้งหนึ่ง แต่ทีละน้อย ความเหี้ยมโหดของสงคราม ความไร้ค่าของชีวิตที่ถูกทำลายตลอดทั้งความเย่อหยิ่ง กตซีของนายทหารฝ่ายขวาทำให้เมเลคอฟเริ่มไม่แน่ใจว่าจะอะไรคือสังคมนิยม และระหว่างบอลเชวิกกับฝ่ายปฏิปักษ์ปฏิวัติ ใครคือฝ่ายที่ถูกต้อง ตลอดเวลาเขาเห็นผู้คนที่มีฝามืออันหยาบกระด้างและต้องการชีวิตอย่างสันติตกเป็นเหยื่อที่เคราะห์ร้ายและเขาคือบุคคลผู้นำกำลังทัพเข้าประหารคนเหล่านั้น เมเลคอฟเริ่มต้นและเกลียดชังสงครามและโหยหาโอกาสที่จะกลับไปทำงานบนท้องนา สัมผัสกลิ่นไอดินหรือรสของ

^{๑๔} K. Zelinsky, *Soviet Literature: Problems and People* (Moscow: Progress Publishers, 1970), 203-4.

มูลสัตว์ แต่ลึกลงไปในสัญชาตญาณ เขาตระหนักว่า ทั้งฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวาคือแอกที่บีบกดบนคอของคอสมแซค^{๙๔} หลังการล่าถอยของกองทัพฝ่ายขวา เมลคอฟเข้าร่วมกับกองทัพแดงอีกครั้งเพราะเขาไม่อาวละทิ้งแผ่นดินเกิดไปได้ เมื่อการรบสิ้นสุดลง เขากลับบ้านเพื่อหวังตั้งต้นชีวิตอันสงบสุขและต้องการลืมความเจ็บปวดอันโหดเหี้ยมของสงคราม เมลคอฟแสดงเจตจำนงอย่างชัดเจนต่อประธานคอมมิวนิสต์หมู่บ้านว่า “...มันไม่ใช่แบบนั้น ข้าไม่ต้องการจะรบหรือเป็นศัตรูกับใครอีกต่อไป ข้าได้ทำหน้าที่ของตัวเองแล้ว ทั้งได้ต่อสู้มากเกินไปสำหรับอายุและเหนื่อยเหลือเกิน ข้าเบื่อทุก ๆ สิ่งไม่ว่าจะเป็นการปฏิวัติหรือการปฏิบัติกิจวัตร ให้อันทั้งหมด...ให้อันทั้งหมดลงนรกไปเถอะ ข้าต้องการเพียงจะใช้ชีวิตที่เหลือกับลูก ๆ และทำนาบนผืนดินเท่านั้นเอง เชื้อข้าเถอะ มีฮาอิล ข้าพูดจากันบั้งของหัวใจ...”

แต่ความหวังที่จะใช้ชีวิตอย่างสงบเป็นสิ่งต้องห้าม พวกเขาหารแดงไม่ไว้วางใจเขาและเขาต้องถูกลงโทษ เมลคอฟไม่อาจยอมรับสิ่งนั้นได้ เขาจึงตัดสินใจหนีพร้อมกับเข้าร่วมกับพวกคอสมแซคทางภูมิภาคตอนตอนเหนืออีกครั้งเพื่อต่อต้านกองทัพแดง ครั้งนี้เขาไม่ต้องการที่จะค้นหาสัจธรรมเพราะเขาตระหนักว่าอุดมการณ์ทั้งหมดคือความหลอกลวงและสัจธรรมอันแท้จริงอยู่ที่ศักดิ์ศรีและค่าแห่งความเป็นคน^{๙๕} และมีเพียงแต่ชีวิตอย่างเดียวเท่านั้นที่จะให้บทเรียนและข้อคิดแก่มนุษย์

“เวลาแห่งการค้นหาสัจธรรมอันเต็มไปด้วยการต่อสู้ล้มลุกคลุกคลาน การแปรเปลี่ยนและความเจ็บปวดร้าวรานได้จบสิ้นลง วันเวลาเหล่านั้นเคลื่อนผ่านไปเหมือนเงาเมฆ การแสวงหาของเขาดูไร้ค่าและสูญเปล่า มีอะไรที่ต้องคิดถึงมันบ้าง? ทำไมวิญญาณและจิตใจของเขาต้องเจ็บปวดในการค้นหาคำตอบแห่งข้อขัดแย้งดังกล่าว และเป็นเหมือนกับหมาป่าที่ถูกตามล่าและกำลังหาทางหนี ชีวิตดูช่างน่าเย้ยหยันและง่ายบริสุทธิ์เหลือเกิน เขาได้ประจักษ์แล้วว่า ไม่มีสัจธรรมใด ๆ ที่จะปกป้องคุ้มครองใครได้ เขาเชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนล้วนมีสัจธรรมของตนเองและต่างต่อสู้กับสิ่งดังกล่าว ทรายเท่าที่ดวงตะวันยังคงส่องแสงและนานเท่านานทรายที่เลือดในกายของเขายังไหลวนเป็นปกติ มันผู้ใดที่ต้องการทำลายชีวิตหรือพรากสิทธิ์ที่จะมีชีวิตอยู่ มันผู้นั้นสมควรจะถูกต่อต้านอย่างเด็ดเดี่ยว...”

โลกใหม่และสังคมคอมมิวนิสต์ไม่เพียงจะทำลายเมลคอฟเท่านั้นแต่ยังพรากลูกชายคนเดียวที่เขา มีอยู่ด้วย (คอมมิวนิสต์รับภาระอบรมเลี้ยงดูแทน) รวมทั้งอัคซีเนียหญิงผู้เป็นที่รักซึ่งเป็นเพียงบุคคลเดียวที่เขารักและปรารถนาจะใช้ชีวิตด้วย อัคซีเนียถูกทหารแดงยิงขณะหลบหนีพร้อมกับเมลคอฟและความตายของเธอคือการสิ้นสุดของทุก ๆ สิ่งในชีวิต เมลคอฟมีผู้หญิงเพียง ๒ คนที่รักเขาคือนาตัลยา (ภรรยา) และอัคซีเนีย (ชู้) ทั้งสองมีเสน่ห์และแตกต่างกันคนละแบบ อัคซีเนียเร้าร้อนเต็มไปด้วยอารมณ์ทั้งคลั่งไคล้

^{๙๔} Alexander Angeloff, *The Revolution and the Civil War in the Soviet Novel*, 145-7.

^{๙๕} Ernest J. Simmons, *Introduction to Russian Realism*, 237-24.

ในความรัก ส่วนนาตลยาสงบเงียบ เย็นชา และมีคุณธรรม ในขณะที่นาตลยาได้เพียงแค່กาย (ไม่ตลอดไป) แต่อัคซีเนียได้ทุกสิ่งแม้แต่หัวใจของเมเลคอฟ ชีวิตของอัคซีเนียตั้งแต่ต้นถูกกดขี่ข่มเหงโดยตลอด ในวัยเพียง ๑๖ เธอถูกพ่อข่มขืนและถูกบังคับให้แต่งงานกับชายผู้ชอบความรุนแรง (sadist) เมื่อเธอตระหนักว่ามีความรู้สึกพิเศษกับเมเลคอฟเด็กหนุ่มเพื่อนบ้าน เธอพยายามหักใจหลีกเลี่ยงแต่ท้ายสุดก็พ่ายแพ้ต่อไฟรัก เมเลคอฟรักเธออย่างเต็มตัว เขายอมสละทุกสิ่งแม้กระทั่งครอบครัวและภรรยาเพื่อตั้งต้นชีวิตใหม่กับเธอ แต่หลังจากบุตรสาวที่เกิดสิ้นชีวิตและเขารู้ว่าระหว่างไปรบ เธอตกเป็นเครื่องเล่นของนายจ้าง เมเลคอฟจึงหวนกลับมาใช้ชีวิตร่วมกับนาตลยาอีกครั้งตลอดช่วงสงครามกลางเมืองจนนาตลยาให้กำเนิดลูกแฝดกับเขา กระนั้นลึกลงไปในจิตใจ เมเลคอฟโหยหาคิดถึงอัคซีเนียตลอดเวลาและตระหนักว่าเธอ “รักเธอด้วยความรักอันท่วมท้น ด้วยร่างกายทั้งหมดและความรู้สึกทุก ๆ จังหวะเต้นของหัวใจ...” ต่อมาเขากลับไปสานสัมพันธ์กับเธออีกครั้งหนึ่งและสายใยรักที่ก่อตัวขึ้นใหม่สร้างความผิดหวังให้นาตลยาซึ่งกำลังตั้งครร์อีกครั้ง เธอจึงตัดสินใจทำแท้งและเสียชีวิตในที่สุด แม้จะโศกเศร้าและเจ็บปวด แต่เมเลคอฟก็ยังมีอัคซีเนียคอยปลอบประโลม แต่ความตายของเธอในเวลาต่อมาได้ทำให้โลกของเขาแตกสลายและทุกสิ่งในชีวิตไร้ความหมายเพราะ “สิ่งอันเลวร้ายที่สุดในชีวิตได้เกิดขึ้นกับเขา เมื่อเขาเงยหน้าขึ้น เมเลคอฟเห็นท้องฟ้าสีดำนี้อยู่เหนือศีรษะ ไม่มีอะไรที่จะต้องรีบเร่งและต่อสู้อีกต่อไป..” ความสูญเสียอันเจ็บปวดของเมเลคอฟจึงนำมาซึ่งความปวดร้าวและหม่นหมองที่สร้างความประทับใจแก่ผู้อ่าน เรื่องราวความรักของเขามีส่วนทำให้หนังสือเป็นนวนิยายแห่งความรักที่ยิ่งใหญ่เล่มหนึ่งในวงจรวรรณกรรมโซเวียต

บรรยากาศอันหม่นหมองและความเศร้าที่คุกรุ่นด้วยความตายและความรุนแรงเกือบตลอดทั้งเรื่องจึงนำมาซึ่งความหดหูโศกเศร้า แต่เพื่อหลีกเลี่ยงความรู้สึกที่กดตันบีบคั้น โซโลคอฟได้ใช้ธรรมชาติและบทเพลงพื้นบ้านรวมถึงตำนานเก่า ๆ ของพวกคอซแซคสอดแทรกเรื่องราวชีวิตของเมเลคอฟเพื่อผ่อนคลายความกดดันที่ตึงเครียดให้แก่ผู้อ่าน การบรรยายถึงความผันแปรของฤดูกาลต่าง ๆ บนทุ่งสเตปป์ตอนใต้ นับจากการละลายตัวของน้ำแข็งในธารน้ำ ลำห้วย ฟ้าโปร่งสีคราม หรือสีทองสุกปลั่งของรวงข้าวและทำนองเพลงพื้นบ้านอันอ่อนหวานและสนุกสนานรวมถึงภาษาและเรื่องราวท้องถิ่นต่าง ๆ มีส่วนสร้างความเบิกบานสดใสให้กับผู้อ่านจนสามารถลืมบรรยากาศแห่งความหายนะและกลิ่นอายของความตายได้ชั่วขณะ หนังสือในแง่มุมหนึ่งจึงสะท้อนความผูกพันอันลึกลับระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติโดยเฉพาะต่อแผ่นดินเกิด

นักวรรณกรรมวิจารณ์หลายคนให้ทัศนะว่า *The Quiet Don* เป็นเหมือนมหากาพย์ของชาวนาเพราะเหตุการณ์ ฉาก และบรรยากาศของเรื่องทั้งหมดเกิดในกระท่อม หมู่บ้าน ท้องทุ่งนา และในชนบทแทนที่จะเป็นกรุงมอสโกหรือเมืองอุตสาหกรรมอื่น ๆ ทั้งตัวเอกและญาติมิตรที่ใกล้ชิด เมเลคอฟเป็นตัวแทนของชาวนาผู้ต่ำต้อยที่คิดและรู้สึกแบบสามัญชน และมีชีวิตที่ยากลำบากและมักทำผิดพลาดเสมอ

แต่ก็เข้มแข็ง อดทน และแสวงหาสัจธรรมของชีวิต^{๓๗} ชาวต่างชาติต้องการชีวิตที่สงบสุข การใช้แรงงานบนผืนดินและตีมูลค่ากับความสันโดษอันเรียบง่ายสงบยามพลัดพลัดหลังสิ้นแสงตะวัน อุดมการณ์ทางการเมืองและการต่อสู้ทางชนชั้นหรือความขัดแย้งในสังคมที่ไม่อาจใช้อธิบายเรื่องราวของผู้คนดังกล่าวได้ชัดเจน การตัดสินใจของพวกคอสแซคทั้งหมดในการสนับสนุนการปฏิวัติและรัฐโซเวียตจึงไม่ได้เกิดขึ้นบนพื้นฐานความมีจิตสำนึกทางชนชั้นหรือการตื่นตัวทางการเมือง แต่เป็นเพราะความหวาดกลัวต่ออำนาจกองทัพแดงหรือจากการประเมินถึงความปลอดภัยและผลได้เสียที่จะได้รับ ความล้มเหลวของเมเลคอฟที่ไม่สามารถเข้าถึงอุดมการณ์คอมมิวนิสต์หรือกฎแห่งประวัติศาสตร์ไม่ใช่เพราะเขาเป็นชาวนาชนชั้นกลางผู้ติดบ่วงแห่งการต่อสู้ทางชนชั้น ทั้งไม่อาจเข้าใจถึงพลังของประชา (ชาวนาคอสแซคทั้งหมด) แต่เป็นเพราะเขาคงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีแห่งความเป็นคนและตระหนักว่าเขากำลังต่อสู้เพื่อความหมายของการมีชีวิตอยู่ โดยนัยหนึ่ง เมเลคอฟมีชีวิตไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขของสังคมและประวัติศาสตร์ การต่อสู้ของเขาจึงจับใจผู้อ่านนับล้าน ๆ คนโดยเฉพาะสามัญชนเพราะอย่างน้อยที่สุดทุกคนมองเห็นภาพอดีตอันรันทดที่คล้ายคลึงกับชีวิตของตนเองสะท้อนผ่านชีวิตของเมเลคอฟ เพียงแต่พวกเขามีโอกาสดีกว่าเมเลคอฟเพราะสามารถก้าวผ่านพ้นความเจ็บปวดและความยากลำบากดังกล่าวนั้นได้

ขณะที่เรื่องราวตอนสุดท้ายของ *The Quiet Don* กำลังออกอากาศ ผู้ฟังโดยเฉพาะกรรมกรและครูในชนบทจำนวนมากต่างเขียนจดหมายแสดงความเห็นและความชื่นชมต่อหนังสือและเมเลคอฟตัวเอก ทั้งต่างให้ทัศนะคาดการณ์ไปต่าง ๆ นานาว่าตอนจบควรจะเป็นเช่นไร ปัญญาชนและนักวิจารณ์วรรณกรรมจำนวนไม่น้อยคาดหวังว่า เมเลคอฟในท้ายที่สุดจะกลายเป็นบอลเชวิคและหนังสือจะเป็นประวัติศาสตร์ของชาวนาผู้ผ่านความผันผวนของการปฏิวัติ ต่อต้านและสนับสนุนรัฐโซเวียตในที่สุด แต่โซโลคอฟสร้างความผิดหวังอย่างมากให้กลุ่มคนดังกล่าว เพราะตอนจบภาพของเมเลคอฟที่อ้อมลูกน้อยในวงแขนยื่นโดดเดี่ยวบนแผ่นดินเกิดท่ามกลางฟ้ากว้างสีเทาได้สร้างความเศร้าหมองปวดร้าวแก่ผู้อ่าน เพราะเป็นที่ชัดเจนว่าเมเลคอฟต้องถูกลงโทษจากคอมมิวนิสต์ที่เฝ้าคอยอยู่ สิ่งเดียวที่ชีวิตเหลือไว้ให้เขาคือลูกชายวัย ๖ ขวบที่เป็นดุษฎีคนแปลกหน้าและมีเวลาเหลืออีกเพียงเล็กน้อยสำหรับการมีชีวิตอยู่ ผู้อ่านและผู้ฟังจำนวนมากรำไให้และกรรมกรหญิงจำนวนมากกล่าวว่า หนังสือเข้าถึงจิตใจของเธอเพราะทุก ๆ สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเหมือน “เรื่องราวของพวกเขาเอง” แทบทั้งสิ้น

The Quiet Don เป็นวรรณกรรมชิ้นเยี่ยมของโซเวียตในช่วงทศวรรษ ๑๙๓๐-๑๙๔๐ และได้รับรางวัลสตาลิน (Stalin Prize) และรางวัลเลนิน (Lenin Prize) ด้านวรรณกรรม นักวิจารณ์วรรณกรรมเปรียบเทียบงานประพันธ์เรื่องนี้กับนวนิยายคลาสสิก *War and Peace* ของเลโอ ตอลสตอย โดยถือว่า

^{๓๗} Marc Slonim, *Modern Russian Literature*, 366.

งานประพันธ์ทั้ง ๒ เรื่องเป็นมหากาพย์ที่สะท้อนชีวิตและเรื่องราวของชาวรัสเซียทุกชั้นชนในช่วงวิกฤตทางการเมืองและสังคม แม้หนังสือจะมีลักษณะร่วมที่คล้ายคลึงกันนับจากรูปแบบการนำเสนอและเค้าโครงเรื่อง แต่แนวความคิดของโซโลคอฟก็แตกต่างกับตอลสตอยอยู่มาก *The Quiet Don* สะท้อนเรื่องราวความพินาศของระบอบสังคมนิยมและการก่อตัวของสังคมนิยม โดยเน้นเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ผ่านครอบครัวคอสแซค ๕ ครอบครัวโดยเฉพาะกรีกอริ เมเลคอฟตัวเอง ทั้งนำเสนอที่ตัดสลับกันไปมาระหว่างเนื้อหาเหตุการณ์ระดับสังคมกับเหตุการณ์เฉพาะส่วนบุคคลหรือครอบครัว รวมถึงตัวละครจำนวนมากของยุคสมัยที่มีบทบาทในระดับต่าง ๆ *The Quiet Don* ไม่ใช่เรื่องราวอันเต็มไปด้วยความหวังแบบ *War and Peace* ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับการบุกรุกรัสเซียของนโปเลียน ใน ค.ศ. ๑๘๑๒ ได้รวมพลังชาวรัสเซียให้เป็นหนึ่งเดียว และทุกชีวิตต่างมีความฝัน และความหวัง ส่วน *The Quiet Don* ตัวละครที่หมดบทบาทไปไม่ได้ถูกทดแทนด้วยผู้คนรุ่นหลังแบบตัวละครของตอลสตอย เช่น นาดาชา ปีแอร์ หรืออังเดร สำหรับโซโลคอฟ ความตายผู้มีชัยชนะเหนือชีวิต จะไม่มีใครรอดชีวิตหรือมีการสืบทอดจากผู้คนรุ่นหลัง สาระนั้นเนื้อหาหนังสือจะเน้นแบบแผนชีวิตหรือวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของสามัญชนชาวนาในหมู่บ้านหรือชุมชนใดชุมชนหนึ่งแทนที่จะเป็นคฤหาสน์หรือบริเวณที่ดินแห่งใดแห่งหนึ่ง ส่วนตอลสตอยแม้จะเชื่อในภาวะอันจำเป็นของประวัติศาสตร์ (historical necessity) หรือพลังการเคลื่อนไหวทางสังคม แต่เขาก็ไม่ได้อธิบายถึงกฎการเคลื่อนไหวดังกล่าวและจะปล่อยเรื่องราวให้ดำเนินไปด้วยตัวของมันเอง โซโลคอฟในทางตรงกันข้ามพยายามจะอธิบายถึงกฎแห่งประวัติศาสตร์พร้อมกับคาดการณ์ถึงผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วยหนังสือจึงอาจด้อยค่าความงามทางศิลปะไปบ้างและโดยเฉพาะในเล่ม ๓ และเล่ม ๔ เพราะเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นการบันทึกเล่าชัยชนะของกองทัพแดงต่อฝ่ายปฏิปักษ์ปฏิวัติ โซโลคอฟพยายามเน้นความสำคัญของชัยชนะของกองทัพแดงโดยใช้ข้อมูลเอกสารจำนวนมากเป็นหลักฐานสนับสนุนและพยายามเชื่อมโยงตัวละครให้เข้ากับเหตุการณ์สำคัญอันหลายหลากทางประวัติศาสตร์ แนวการนำเสนอดังกล่าวมีส่วนทำให้พลังแห่งจินตนาการของเขาแห้งแล้งและไร้วิญญาณ และนั่นคือเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ *The Quiet Don* ไม่อาจนำไปเปรียบเทียบกับงานของตอลสตอยได้^{๑๔} หนังสือ *The Quiet Don* เล่ม ๑ และ ๒ จึงมีเนื้อหาที่สมบูรณ์และงดงามทางวรรณศิลป์มากกว่าเล่ม ๓ และ ๔

ปัญหาทางการเมืองและความขัดแย้งในวงในพรรคสมัยstadalinยังมีผลให้ต้นฉบับของ *The Quiet Don* ได้รับการแก้ไขหลายครั้งโดยเฉพาะประเด็นปัญหาที่พรรคคอมมิวนิสต์พิจารณาว่าเบี่ยงเบนเป้าหมายที่ถูกต้องทางการเมือง รวมถึงการปรับแก้ภาษาท้องถิ่นของพวกคอสแซคที่เห็นว่าไม่สละสลวย แต่

^{๑๔} Edward J. Brown, *Russian Literature Since the Revolution* (New York: Collier Books, 1973), 187-8. และ Gleb Struve: *Russian Literature under Stalin, 1917-53* (London: Routledge & Kegan Paul, 1971), 137-8.

หลังอสังกรรมของสตาลินผู้นำโซเวียตใน ค.ศ. ๑๙๕๓ พรรคคอมมิวนิสต์ผ่อนคลายความเข้มงวดในการควบคุมสังคมและให้สิทธิเสรีภาพในการแสดงออกมากขึ้น ต้นฉบับที่จัดพิมพ์ในปลายทศวรรษ ๑๙๔๐ จึงได้รับการแก้ไขตามฉบับพิมพ์ครั้งแรก อย่างไรก็ตาม ฉบับแปลภาษาอังกฤษของสตีเฟน แกรี (Stephen Garry – นามปากกาของ Henry Stephen) ที่พิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๓๔ ในสหรัฐอเมริกาจะแตกต่างกับฉบับแปลภาษาอังกฤษที่สำนักพิมพ์โซเวียตจัดพิมพ์อยู่มาก ประมาณว่าเนื้อหาร้อยละ ๒๕ ถูกตัดออก ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการแปลเติมตามต้นฉบับเดิมเนื้อหาจะยาวเกินไปและผู้อ่านชาวตะวันตกอาจเบื่อหน่ายได้ เพราะเหตุการณ์หลายอย่างที่เกิดขึ้นในรัสเซียโดยเฉพาะการรบในสงครามรวมถึงชื่อบุคคล สถานที่ต่าง ๆ ยากแก่การจดจำและไม่เป็นที่คุ้นเคยกับผู้อ่าน อนึ่งในการตีพิมพ์ฉบับแปลภาษาอังกฤษครั้งแรกนั้นบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งโซโลคอฟกล่าวอ้างบ่อยครั้งในหนังสือยังคงมีชีวิตอยู่ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ลี้ภัยและนายทหารชาวอังกฤษหรือฝรั่งเศสที่พัวพันสงคราม บุคคลดังกล่าวอาจฟ้องร้องขึ้นได้ เนื้อหาที่ตัดออกจะเกี่ยวกับข่าวสารทางการรบ การเปิดโปงนายพลฝ่ายขวาในฐานะผู้ฉกฉวยโอกาสจากสถานการณ์การปฏิวัติและการต่อต้านการปฏิวัติ การแทรกแซงของฝ่ายสัมพันธมิตร บทบาทและเรื่องราวของลิทนิตสกี (Litnitsky) นายทหารฝ่ายขวาในสงครามกลางเมือง อิทธิพลทางความคิดและงานนิพนธ์ของเลนิน บทเพลงและลำนำพื้นบ้านจำนวนมากและอื่นๆ เป็นต้น^{๑๑} ฉบับแปลภาษาอังกฤษของสตีเฟน แกรีจึงให้ภาพที่ไม่สมบูรณ์นักแต่ใน ค.ศ. ๑๙๖๐ ฉบับแปลของสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศมอสโกซึ่งแปลโดยร็อบเบิร์ต ดักลิช (Robert Daglish) ได้แปลเติมตามต้นฉบับเดิม

The Quiet Don ถูกนำมาดัดแปลงเป็นภาพยนตร์รวม ๓ ครั้งคือ ใน ค.ศ. ๑๙๓๑, ๑๙๓๘ และระหว่าง ค.ศ. ๑๙๙๒-๑๙๙๓ แต่สร้างเสร็จสมบูรณ์ใน ค.ศ. ๒๐๐๖ ภาพยนตร์เรื่อง *And Quiet Flows the Don* (2006) ยังถ่ายทอดเป็นภาพยนตร์ชุดทางโทรทัศน์รวม ๗ ตอน และต่อมาเผยแพร่ในรูปแบบวีดีโอไปทั่วโลกซึ่งทำให้วรรณกรรมอมตะของโซโลคอฟเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย

ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๒๕-๑๙๓๒ นับเป็นช่วงเวลาแห่งการสร้างสรรค์ของโซโลคอฟ นอกจากรวมเรื่องสั้นที่จัดพิมพ์ใน ค.ศ. ๑๙๒๖ แล้ว เขาเขียน *The Quiet Don* สามตอนแรกจบและกำลังเริ่มตอนที่ ๔ (หนังสือมีทั้งหมด ๘ ตอน) รวมทั้งนวนิยายขนาดยาวเกี่ยวกับสหกรรมนารวมในหมู่บ้านดอนคอสแซคเรื่อง *Virgin Soil Upturned* เล่ม ๑ (๑๙๓๒) แต่กระนั้น โซโลคอฟก็ไม่ใช่ที่ยอมรับในวงวรรณกรรมโซเวียตนักวิจารณ์และนักเขียนคนอื่น ๆ ต่างมีความเห็นว่า งานประพันธ์ของเขาขาดเป้าหมายที่ชัดเจนทางการเมืองเนื่องจากสะท้อนภาพความอาลัยอาวรณ์ต่อสังคมเก่าและเพิกเฉยชีวิตของมวลชนส่วนใหญ่ โซโลคอฟถูกวิจารณ์โจมตีในฐานะนักเขียนผู้ไม่เข้าใจอุดมการณ์สังคมนิยมและเขาเป็นเพียงนักเขียนชนชั้นชวา

^{๑๑} Robert Daglish, "Making a new English Translation of Tikhit Don" *Soviet Literature* 5: (May, 1980), 114-118.

ผู้กำลังดัดแปลงตนเองให้เป็นนักเขียนชนชั้นกรรมาชีพ งานประพันธ์ของเขาแม้จะมีความสำคัญแต่ไม่อาจถือเป็นวรรณกรรมของชนชั้นกรรมาชีพได้ เพราะห่างไกลจากอุดมการณ์ปฏิวัติทั้งยังไม่งดงามและสมบูรณ์เพียงพอ พรรคคอมมิวนิสต์โซเวียตสั่งให้โซโลคอฟปรับแก้ไขเรื่องราวหลายตอนใน *The Quiet Don* เพื่อให้งานประพันธ์ดังกล่าวตอบสนองแนวนโยบายพรรคเป็นต้นว่า เขาต้องตัดเนื้อหาการบรรยายถึงนายทหารแดงที่ขับไล่ตัวเอกออกจากหมู่บ้าน หรือภาพความเศร้าโศกของครอบครัวชาวนาที่มีต่อญาติมิตรผู้เสียชีวิตจากเงื้อมมือของกองทหารแดงออก เป็นต้น ส่วนใน *Virgin Soil Upturned* นั้น เรื่องราวของทหารฝ่ายขวาต้องแก้ไขให้มีลักษณะโหดเหี้ยมทารุณและฝ่ายคอมมิวนิสต์ต้องมีบทบาทโดดเด่นและน่ายกย่องเชิดชู ทั้งชื่อของหนังสือ *With Blood and Sweat* ก็เปลี่ยนเป็น *Virgin Soil Upturned*

ในด้าน ค.ศ. ๑๙๓๐ โซโลคอฟมีโอกาสพบกับโจเซฟ สตาลินผู้นำสหภาพโซเวียตและคณะกรรมการกลางของพรรคคอมมิวนิสต์โซเวียต แม้จะไม่มีรายละเอียดของการเข้าพบปะดังกล่าวแต่ก็เป็นที่น่าพอใจได้ว่าเขาได้รับมอบหมายให้สร้างงานประพันธ์เพื่อตอบสนองอุดมการณ์และแนวนโยบายพรรคคอมมิวนิสต์ โซโลคอฟยอมรับแนวความคิดดังกล่าวเพราะเชื่อมั่นว่ามีแต่พรรคคอมมิวนิสต์เท่านั้นที่สามารถชี้นำและให้แนวทางอันถูกต้องแก่ศิลปิน แต่เขาก็ยังคงยืนยันในหลักการที่ว่า งานประพันธ์ไม่ควรเป็นแค่ข่าวสารทางการเมืองเท่านั้นแต่ต้องสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกและความเป็นอิสระของนักเขียนด้วย กระนั้นเขาก็ตอบสนองข้อเรียกร้องของพรรคอย่างแข็งขันด้วยการสร้างงานประพันธ์เกี่ยวกับสหกรณ์นารวม ในปลาย ค.ศ. ๑๙๓๐ เขาสมัครเป็นสมาชิกพรรคและเป็นสมาชิกสมบุรณ์ใน ค.ศ. ๑๙๓๒ ทั้งใน ค.ศ. ๑๙๓๗ ก็ได้เป็นผู้แทนในสภาโซเวียต อย่างไรก็ตาม นโยบายการกวาดล้างกลุ่มปฏิปักษ์ของสตาลินระหว่าง ค.ศ. ๑๙๓๖-๑๙๓๘ รวมทั้งวิธีการอันเหี้ยมโหดของรัฐในการบีบบังคับชาวนาให้เข้าร่วมในโครงการนารวมช่วงทศวรรษ ๑๙๓๐ ก็นำมาซึ่งประวัติศาสตร์ที่ต่างปร้อยของรัฐสังคมนิยมโซเวียต แม้โซโลคอฟจะเขียนจดหมายถึงสตาลินบอกล่าถึงการปฏิบัติที่ทารุณต่อชาวนาที่เข้าร่วมในโครงการรวมทั้งแสดงความคิดเห็นต่อด้านการกวาดล้างใน ค.ศ. ๑๙๓๘ แต่สตาลินซึ่งชื่นชมงานประพันธ์ของโซโลคอฟก็ไม่ได้ดำเนินการใด ๆ กับโซโลคอฟ อย่างไรก็ตาม โซโลคอฟได้หยุดสร้างสรรค์งานประพันธ์เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาทางการเมืองที่กำลังเกิดขึ้นและพยายามเลี่ยงกิจกรรมทางสังคมและการเมืองของพรรคเท่าที่เขาจะทำได้ เขาเก็บตัวเงียบและใช้ชีวิตอย่างสันโดษในหมู่บ้านเกิดซึ่งเป็นแหล่งลี้ภัยที่สงบ หนังสือ *The Quiet Don* เล่มสุดท้ายที่ประกาศจะพิมพ์เผยแพร่ใน ค.ศ. ๑๙๓๓ จึงเลื่อนเวลาออกไปจนถึง ค.ศ. ๑๙๔๐ และ *Harvest on the Don* ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับนารวม ใน ค.ศ. ๑๙๓๐ หนังสือ *Virgin Soil Upturned* เล่ม ๒ ก็จัดพิมพ์ใน ค.ศ. ๑๙๕๙

แม้ *Virgin Soil Upturned* ซึ่งเป็นหนังสือที่ผู้บริหารโครงการนารวมทุกคนต้องอ่านทั้งได้รับรางวัลเลนิน (Lenin Prize) และได้รับยกย่องและเป็นงานประพันธ์ที่ดีที่สุดเกี่ยวกับปัญหาสหกรณ์นารวมเพราะสะท้อนภาพโครงการแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ๕ ปีฉบับแรก (ค.ศ. ๑๙๒๘-๑๙๕๓) ของโซเวียตได้ชัดเจนและนับเป็นเอกสารทางสังคมที่ช่วยให้เข้าใจความเป็นจริงเกี่ยวกับสหกรณ์นารวมได้ดีกว่าเอกสารของรัฐบาล แต่หนังสือก็มีลักษณะเป็นงานโฆษณาที่ปลุกกระตมทางการเมืองทั้งเนื้อหาที่ยกย่องเชิดชูสตาลินอย่างมาก อย่างไรก็ตาม เรื่องราวของความขัดแย้งระหว่างชาวนากับรัฐ การจลาจลต่อต้านของชาวนาต่อนโยบายนารวมและวิธีแก้ไขปัญหาของผู้ปฏิบัติงานพรรค ตลอดจนภาพความขัดแย้งทางความคิดในหมู่ชาวนาระดับต่าง ๆ รวมทั้งกลยุทธ์ของฝ่ายปฏิปักษ์ปฏิวัติที่โซโลคอฟนำเสนออีกให้ภาพอันน่าสั่นไหวของเหตุการณ์ช่วงหัวเลี้ยวหัวต้วทางการเมืองและเศรษฐกิจของโซเวียตโดยเฉพาะแนวนโยบายของสตาลินที่ดำเนินการกวาดล้างพวกคูลัค (Kulaks) หรือชาวนารวยซึ่งเป็นศัตรูและการบีบบังคับชาวนาให้เข้าร่วมโครงการนารวม ตลอดจนเมื่อนโยบายล้มเหลวปิดความรับผิดชอบของพรรคให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างน่าละอายและอื่น ๆ แม้หนังสือจะมีเนื้อหายาวและเป็นการโฆษณาชวนเชื่ออย่างมากโดยเฉพาะ (ตามทัศนะของผู้เขียน) แต่ก็ยังเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญที่ช่วยเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์นารวมได้ดีแม้ว่าโซโลคอฟจะเพิกเฉยเรื่องราวความโหดร้ายในนารวม และเหตุการณ์ทุพภิกขภัยระหว่าง ค.ศ. ๑๙๓๒-๑๙๓๓ ก็ตาม แอนดรูว์ ฟีลด์ (Andrew Field) นักวิจารณ์วรรณกรรมชาวอเมริกันที่มีชื่อเสียงกล่าวว่าในงานประพันธ์ทั้งหมดของโซโลคอฟ *Virgin Soil Upturned* อาจถือได้ว่าเป็นนวนิยายที่ไม่ได้เรื่องที่สุดของโซโลคอฟ^{๑๐}

สงครามโลกครั้งที่ ๒ คือทางออกของโซโลคอฟจากปัญหาการเมืองภายในประเทศ เขาสลัด “ความสิ้นโตษ” ด้วยการอาสาสมัครเป็นผู้สื่อข่าวสงครามไปแนวหน้าในเขตแนวรบต่าง ๆ รายงานสถานการณ์สงครามและข่าวการรบที่เป็นบทความหรือจดหมายและข้อเขียนอื่นๆ ของเขาซึ่งพิมพ์เผยแพร่ตามนิตยสารและหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ โดยเฉพาะ *Pravda* และ *Krasnaia zvezda* หลายเรื่องซึ่งในเวลาต่อมาเป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ อาทิ จดหมายเปิดผนึกถึงเพื่อนชาวอเมริกัน (๑๙๔๓) เป็นต้น หลังสงครามสิ้นสุดลงโซโลคอฟได้รับรางวัล “วีรบุรุษแห่งแรงงานสังคมนิยม” (Hero of the Socialist Labor) ถึง ๒ ครั้ง และต่อมาได้เป็นรองนายกสมาคมนักเขียนโซเวียต รวมทั้งสมาชิกราชบัณฑิตยสถานแห่งโซเวียต ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๔๐-๑๙๗๐ โซโลคอฟเขียนงานประพันธ์น้อยชิ้นและส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสงครามโลกครั้งที่ ๒ โดยแก่นเรื่องสะท้อนความรักชาติของประชาชนหรือการต่อสู้เพื่อความเป็นไทจากผู้กดขี่รุกราน งานประพันธ์บางเรื่องเสนอปัญหาเกี่ยวกับเชลยสงครามและมีเป้าหมายไม่เพียงจะกล่าว

^{๑๐} Andrew Field, *The Completion of Russian Literature*, (Middlesex: Penguin, 1971), 214.

โทซเยอร์มันเท่านั้น แต่ยังต้องการก่อกำเนิดเชลยสงครามชาวโซเวียตในด้านคุณธรรมและความกล้าหาญ ในการยืนหยัดต่อสู้ความทารุณเหี้ยมโหดของทหารเยอรมันในค่ายเชลย งานประพันธ์ส่วนใหญ่เป็นเรื่องสั้นและเรื่องสั้นที่เด่นคือ *The Science of Hatred (1942)* เกี่ยวกับนายทหารโซเวียตที่ถูกจับเป็นเชลย แต่หนีรอดมาได้ ส่วน *They Fought for Their Country* เป็นนวนิยายสงครามขนาดยาวเกี่ยวกับการบุกโจมตีของเยอรมันในภูมิภาคตอนและการต่อสู้อันกล้าหาญของชาวโซเวียต นวนิยายเรื่องนี้ตีพิมพ์เป็นตอน ๆ ในหนังสือพิมพ์ Pravda ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๔๓-๑๙๔๔ และรวมเป็นเล่มแรกใน ค.ศ. ๑๙๕๕ แต่ภาค ๒ ของหนังสือยังเขียนไม่จบ

ส่วน *The Fate of a Man*^{๒๑} นวนิยายขนาดสั้น (novelette) ที่มีชื่อเสียงอีกเรื่องตีพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ Pravda ใน ค.ศ. ๑๙๕๖ นวนิยายขนาดสั้นเรื่องนี้ได้รับการกล่าวขวัญมากในทางการเมือง เพราะพรรคคอมมิวนิสต์จีนถือว่าเป็นแบบอย่างงานวรรณกรรมแนวลัทธิแก้ (Revisionism) ที่เปี่ยมเบนจากอุดมการณ์ลัทธิมากซ์ ทั้งสะท้อนลัทธิรักสันติของชนชั้นนายทุนและต่อต้านสงครามปฏิวัติโดยเฉพาะการสนับสนุนแนวทางลัทธิแก้ สามสันติ และสองปวงชนของนิกิตา ครุชเชฟ (Nikita Khrushchev) ผู้นำสหภาพโซเวียตที่สืบทอดอำนาจจากสตาลินซึ่งดำเนินนโยบายการล้มล้างอิทธิพลสตาลิน (De-Stalinization) และร่วมมือและแข่งขันกันอย่างสันติทางด้านอุดมการณ์และการค้าและวัฒนธรรมกับประเทศทุนนิยม^{๒๒} แต่นักวิจารณ์โซเวียตและชาวตะวันตกรวมถึงนักวิจารณ์ประเทศโลกที่สามกลับเห็นว่า แนวคิดหลักของเรื่องคือความรักในสันติภาพและการต่อต้านระบบทหาร นักวิจารณ์วรรณกรรมชาวศรีลังกาผู้หนึ่งกล่าวว่า “จากอันตัน เชคอฟ (Anton Chekov) ข้าพเจ้าเรียนรู้ที่จะรักและเข้าใจชีวิต แต่จากโซโลคอฟข้าพเจ้าเรียนรู้ที่จะรักชีวิตและปกป้องมัน”^{๒๓} เนื้อหาของหนังสือกล่าวถึงเชลยสงครามโซเวียตผู้หนีรอดจากค่ายเชลยเยอรมันและแม้จะพบว่าเขาได้สูญเสียทุกสิ่งอันเป็นที่รักจากสงคราม (ภรรยา ลูก บ้าน) แต่เขาไม่ได้สูญเสียคุณธรรมและค่าแห่งความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่ อังเดร โซโลคอฟ ตัวเอกตระหนักถึงค่าของชีวิตและคุณค่าของมนุษย์แต่ละคน เขาจึงรับอุปการะเด็กกำพร้าที่สูญเสียครอบครัวในสงครามและสายสัมพันธ์ใหม่ที่ก่อตัวบนความสูญเสียและความอ้างว้างที่เป็นผลจากสงครามของพ่อลูกคู่อื่น (หรือสองกำพร้าจากสงคราม) ทำให้คนทั้งสองมีค่ากับชีวิตที่มีอยู่ และต่างตระหนักว่ามนุษย์มีสิทธิที่จะเกิดมาเพื่อการสร้างสรรค์และเพื่อสันติภาพ บทเรียนของสงครามสะท้อนภาพความเข้มแข็งและความกล้าหาญในคุณธรรมและความงามแห่งวิญญาณที่มีอยู่ในตัวประชาชนโซเวียตผ่านพ่อลูกทั้งสอง คนทั้งคู่ต่างก้าวเดินไปข้างหน้า

^{๒๑} ดู มิฮาอิล โซโลคอฟ, *ชะตาชีวิต* แปลโดย อนันต์ชัย เลหาพะพันธุ์ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๔).

^{๒๒} ครองชัย รักไทย, *โซเวียตภายใต้ระบบซาร์ใหม่* (กรุงเทพฯ : กลุ่มศึกษาการเมือง ๒๑, ๒๕๒๓), ๑๔๑ และดู *โลกหนังสือ ฉบับ “การต่อสู้สองแนวทางในวรรณกรรมจีน”* ๓, ๑๒ (กันยายน, ๒๕๒๓).

^{๒๓} *Soviet Literature* 5 (May, 1980), 145, 168.

อย่างองอาจเพื่อสร้างชีวิตใหม่พร้อมกับการเข้าร่วมบูรณะฟื้นฟูแผ่นดินบ้านเกิด *The Fate of a Man* จึงสร้างความประทับใจให้ผู้อ่านจำนวนมาก ต่อมามีการนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์และหนังสือได้รับการแปลเป็นภาษายุโรปต่าง ๆ กว่า ๑๐ ภาษาทั้งได้รับการยกย่องว่ามีความงดงามทางวรรณศิลป์ทัดเทียมกับ *The Old Man and the Sea* ของเออร์เนสต์ เฮมิงเวย์ (Ernest Hemingway) นักเขียนชาวอเมริกัน ใน ค.ศ. ๑๙๖๑ *The Fate of a Man* ได้รับรางวัลเลนิน (Lenin Prize) และในปีเดียวกันนั้นโซโลคอฟก็ได้เป็นสมาชิกของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์โซเวียตด้วย

ใน ค.ศ. ๑๙๖๕ โซโลคอฟได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีเรื่อง *And Quiet Flows the Don* ประธานกรรมการตัดสินรางวัลกล่าวสรรเสริญงานประพันธ์เรื่องนี้ว่า

“...งานประพันธ์ของท่านว่าด้วยสังคมเก่าที่กำลังดินรอนอย่างสุดฤทธิ์เพื่อรักษาสถานภาพอันอ่อนแอของมัน และภาพสังคมใหม่ที่กระเสือกกระสนต่อสู้อย่างสุดพลังบนแผ่นดินอันชุ่มโชกด้วยเลือด ทุกตารางนิ้วได้รับการต้อนรับอย่างล้นหลาม สิ่งดังกล่าวนำไปสู่ปัญหาอันน่าคิดบ่อยครั้งว่า อะไรคือสิ่งที่ครอบงำโลก? คำตอบคือจิตใจ (Heart) จิตใจของมนุษย์ที่มีทั้งความรัก ความโหดเหี้ยม ความหม่นหมอง ความหวัง ความต่ำต้อยและความภาคภูมิใจ จิตใจของมนุษย์เป็นสมรภูมิรบอันแท้จริง เป็นที่มาของชัยชนะและการปราชัยทุกอย่าง อย่าง และเราทุกคนดื่มด่ำกับงานประพันธ์เรื่องนี้ด้วยความรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณอย่างลึกซึ้งในจิตใจ...”^{๒๔}

โซโลคอฟกล่าวตอบว่า “...ข้าพเจ้าต้องการให้หนังสือที่ข้าพเจ้าเขียนมีส่วนช่วยให้ประชาชนเป็นคนสมบูรณ์ขึ้น ให้พวกเขามีจิตใจอันบริสุทธิ์ ปลูกความรักในเพื่อนมนุษย์และความปรารถนาจะต่อสู้อย่างเด็ดเดี่ยวเพื่ออุดมการณ์แห่งความเป็นมนุษย์ (ideals of humanism) รวมถึงความก้าวหน้าของมนุษย์...”^{๒๕} แมกซิม กอร์กี (Maxim Gorky) นักเขียนเรื่องนามรัสเซียวิจารณ์ว่างานประพันธ์ส่วนใหญ่ของโซโลคอฟเป็นงานประเภท “มนุษย์วิทยา” (the Study of Man) อันละเอียดซับซ้อนที่ต้องใช้เวลาและอารมณ์อันละเอียดละไมของผู้ประพันธ์ในการสร้างสรรค์ โซโลคอฟเขียนงานซ้ำแต่งงานประพันธ์แต่ละเรื่องประณีต พิถีพิถันและมีคุณค่า งานประพันธ์ของเขาทั้งหมดมีแก่นอยู่ที่ความเป็นมนุษย์นิยมสังคมนิยม (Socialist Humanism) ที่เน้นค่าความเป็นคนและการแสดงออกซึ่งความรู้สึกอันเป็นธรรมชาติทั่วไปของมนุษย์ รวมทั้งสะท้อนความสัมพันธ์อันซับซ้อนระหว่างประชาชน ขณะเดียวกันก็ยึดแนวความคิดทางการเมืองเป็นเข็มทิศชี้นำและสติบทาบาทการนำของพรรคคอมมิวนิสต์ โซโลคอฟจึงประยุกต์แนวความคิดทางการเมืองกับแนวความคิดสังคมนิยมแนวสังคมนิยมได้อย่างสมดุลโดยเฉพาะการสะท้อนความงามแห่งชีวิตกับอุดมการณ์

^{๒๔} Olag Shartse, M. Sholokhov : *At the Bidding of the Heart*, 10.

^{๒๕} Victor Gura, “The World of Great Feeling and Strong Passions” *Soviet Literature* 5 (May, 1980), 145.

ทางการเมือง โซโลคอฟกล่าวสรุปเกี่ยวกับงานประพันธ์ของเขาว่างานแต่ละชิ้นล้วนเขียนขึ้นจากการบงการของหัวใจและหัวใจของเขาเป็นของพรรคและประชาชน

หลัง ค.ศ. ๑๙๖๕ โซโลคอฟแทบจะไม่มีงานประพันธ์เรื่องใหม่ ๆ ออกมาอีก และดูเหมือนว่าเขาจะหยุดสร้างสรรค์งานเขียน ใน ค.ศ. ๑๙๘๐ งานเขียนของโซโลคอฟทั้งหมดได้รับการจัดพิมพ์เป็นจำนวนมากกว่า ๗๙ ล้านเล่ม และเป็นภาษาท้องถิ่นต่าง ๆ ในสหภาพโซเวียตรวม ๘๔ ภาษา นักเขียนโซเวียตที่ลี้ภัยในต่างแดนให้สมญาโซโลคอฟว่า “เจ้าแห่งการโฆษณาทางวรรณกรรมแห่งพรรค” กระนั้น *And Quiet Flows the Don* หรือ *The Quiet Don* ก็ได้ชื่อว่าเป็นวรรณกรรมเรื่องเอกของโลกที่ทำทนายผู้อ่านให้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

มีฮาอิล โซโลคอฟ เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็ง ณ เวชนสกายา บ้านเกิด เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๘๔ รวมอายุได้ ๗๙ ปี.

Abstract **And Quiet Flows the Don**

Sanchai Suwangbutra

*Associate Fellow of the Academy of Moral and Political Sciences,
The Royal Institute, Thailand*

And Quiet Flows the Don is the best-known work of Mikhail Sholokhov, the Russian writer who won Stalin Prize in 1941 and Nobel Prize for literature in 1965. It deals with the life of the Don Cossacks in the southern Russia between 1912-1922 and the main theme is the tragic Cossack revolt. It originally appeared in serialized between 1926-1928. The English translation of the first part appeared in 1934 and the second part in 1940. The books have been translated into 58 languages and have gone through 170 editions in the USSR amounting to more than eight and a half million copies. It has been adapted for the screen three times (1931, 1992 and 2006). The novel has been compared to *War and Peace* by Leo Tolstoy and is one of all time best war novels.

keywords: Don Cossack, War and Peace, Stalin Prize, Nobel Prize for literature